

Rdečenogi martinec *Tringa totanus* gnezdi v Sloveniji

Redshank *Tringa totanus* breeds in Slovenia

V Evropi gnezdi rdečenogi martinec *Tringa totanus* v skandinavskih in vzhodnoevropskih državah, na Islandu in Veliki Britaniji, v severnih srednjeevropskih državah in v južni Španiji. Znana so tudi lokalna gnezdišča v drugih evropskih državah (Peterson, Mountfort, Hollom 1984). V Sloveniji je bil rdečenogi martinec opazovan v času preleta in letovanja (Geister, ustno). Najbližja gnezdišča so v severni Italiji, Avstriji in na Madžarskem.

Na preletu je od marca do sredine maja in od srede julija do konca septembra. Prezimuje na britanskem otočju, obalah Atlantika, zahodne Evrope in sredozemskih držav. Prezimuje pa tudi v tropski jugozahodni Afriki (Makatsch 1981).

11.5.1985 so bili na Cerkniškem polju med vasjo Dolenje jezero in Dolenja vas opazovani trije primerki rdečenočnega martinca. Zadrževali so se na zamočvirjenem in delno poplavljenem travniku. Dva primerka sta se zadrževala skupaj, medtem ko se je eden zadrževal ločeno. Največjo pozornost je vzbudil primerek, ki je zletel s tal in v zraku pel ter s perutmi skoraj lebdel na mestu.

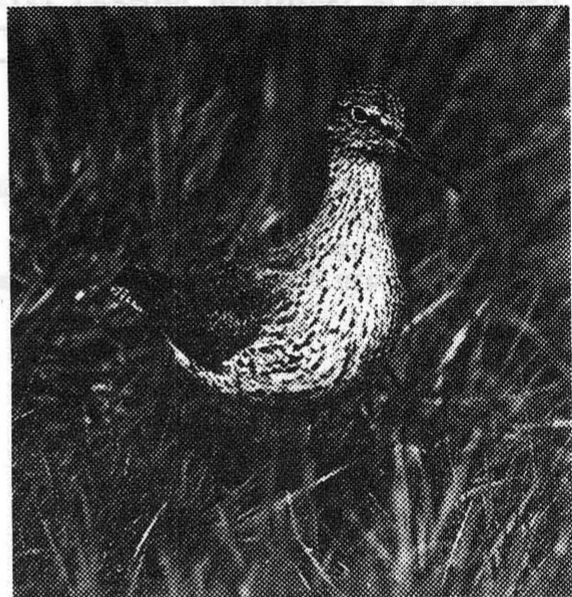
6.6.1985 je bil v istem okolišu opazovan samec, ki se je zadrževal pojoč v zraku, pri tem pa se je tudi svarilno oglašal. Z svojim obnašanjem in oglašanjem je dal slutiti, da ima v bližini gnezdo.

14.6.1985 je bila v tem okolišu odkrita tudi samica, vendar gnezdo ni bilo najdeno. Samec se je obnašal kot običajno.

18.6.1985 se je samec spet svarilno oglašal, vendar se je takoj spustil na tla. Od tam pa je s tal vzletela tudi samica. Takoj zatem pa sta s tal vzletela še dva mladiča. Po nezkušenem letu se je videlo, da sta to mladiča rdečenočnega martinca. Mladiča sta imela za razliko od staršev manj intenzivno obarvane rdeče noge, tudi ni bilo videti, da bi imel

mladič del kljuna rdeče obarvan. Belina v perutih pa je bila enaka kot pri starših.

Gnezdilci tega predela so še: priba *Vanellus vanellus*, poljski škrjanec *Alauda arvensis*, rumena pastirica *Motacilla flava cinereocapilla*, repaljščica *Saxicola rubetra* in trstni strnad *Emberiza schoeniclus*.

16. Rdečenogi martinec (Curth)
16. Redshank (Curth)

Slika 1. Gnezditvena razširjenost rdečenočnega martinca v Evropi (Peterson etc.)

Figure 1: Breeding distribution of the Redshank in Europe (Peterson etc.)

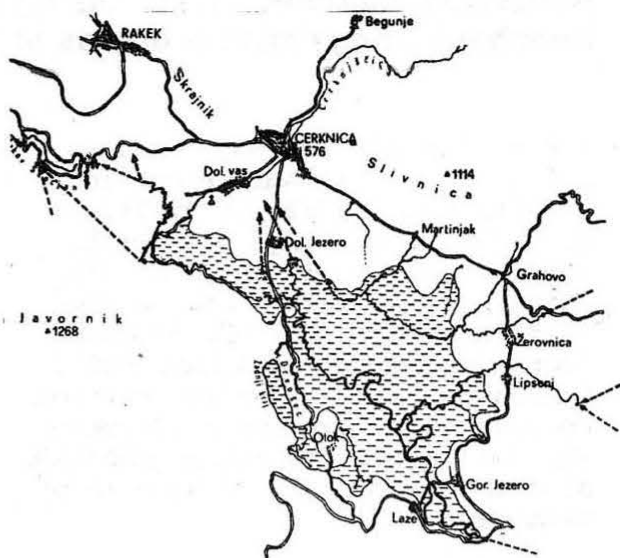
Rdečenogi martinec gnezdi na zamočvirjenih travnatih površinah, ob jezerih in obalah, barjih in podobno. Samica znese običajno aprila ali maja štiri jajca, ki jih vali 22 - 25 dni. Mladiči samostojno letijo po 25 dneh, samostojnost pa dosežejo po 40 dneh. V nevarnosti samica gnezdo pokrije s travo.

Ob tem se lahko vprašamo ali je gnezdenje rdečenogega martinca na Cerkniskem jezeru res novejšega izvora. Gregorijeva razprava namreč navedene lokalitete ne obravnava (Gregori 1979). Pač pa je P. Grošelj 28.5.1983 opazoval rdečenogega martinca desno od nasipa, ki povezuje Dolenje jezero z nasprotnim bregom (vir OAS). Favniistični in gnezditveni podatek o rdečenogem martinu na Cerkniskem jezeru dopolnjuje dosedanji seznam ptičev Cerkniskega jezera. Ta podatek ravno tako dopolnjuje Katalog favne Jugoslavije.

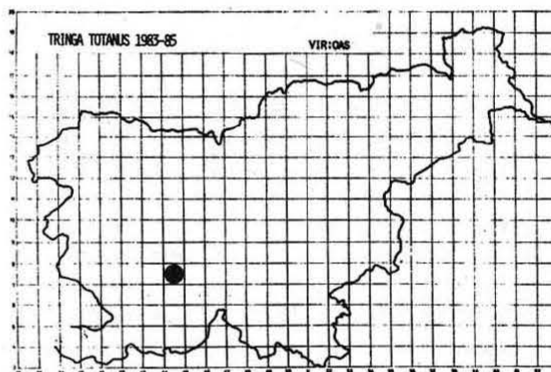
Rdečenogi martinec je novi gnezdilec ornitofavne Slovenije in tako naj bi tudi ta podatek in prispevek dodatno podkrepil trajno zaščito Cerkniskega jezera. Poznana je zamisel, da bi jezero začeli izkoriščati v vodno-energetske namene, s tem pa bi za večno izgubili enkratno lokaliteto nacionalnega pomena.

LITERATURA

- Gregori, J. (1979): Prispevek k poznavanju ptičev Cerkniskega jezera in bližnje okolice. Acta carsologica VIII, 1978.
- Harrison, C. (1975): Jungvögel, Eier und Nester aller Vögel Europas Nordafrikas und des Mittleren Ostens. Verlag Paul Parey, Hamburg und Berlin.
- Matvejev, S.D., V.F. Vasić (1973): Aves. Catalogus faunae Jugoslaviae IV/3. SAZU, Ljubljana.
- Peterson, R., Mountfort, G., Hollom, P.A.D., (1984): Die Vögel Europas. Verlag Paul Parey, Hamburg und Berlin.
- Stiefel, A., H.Scheufler (1984): Der Rotschenkel. Die Neue Brehm-Bucherei 562, A. Ziemsen Verlag, Wittenberg Lutherstadt.

Slika 2: Topografija Cerkniskega jezera (Iljanić)
Figure 2: Topography of Cerknica Lake (Iljanić)

Slika 3: Gnezditvena razširjenost rdečenogega martinca v Sloveniji (OAS)

Figure 3: Breeding distribution of the Redshank in Slovenia (OAS)

SUMMARY

In June 1985 a territorial singing male, a female, and two fledged young ones of the Redshank species were frequently observed on the Cerknica Lake. We can thus presume that this species indeed breeds in this part of Slovenia which is something completely new to our country. This information is in view of the national conservation particularly welcome because of the threatening plans to convert the famous seasonal lake into an accumulation.

Dare Šere
Glinškova ploščad 12
Ljubljana